

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8 vtrum debeamus orare pro inimicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

q. 55. art. 6. inordinata, ut supra habitum * est.

AD TERTIUM dicendum, quod quando mens nostra intendit temporalibus rebus, ut in eis quiescat, remanet in eis depressa: sed quando intendit eis in ordine ad beatitudinem consequendam, non ab eis deprimitur, sed magis eleuatur sursum.

AD QUARTUM dicendum, quod ex quo non petimus temporalia, tamquam principaliter quaesita, sed in ordine ad aliud, eo tenore a Deo petimus ipsa, ut nobis concedantur secundum quod expediunt ad salutem.

ARTICVLVS VII.

Utrum debeamus pro alijs orare.

AD SEPTIMUM sic proceditur. Videtur, quod non debeamus pro alijs orare. In orando. n. sequi debemus formam, quam Dominus tradidit: sed in oratione dominica petitiones pro nobis facimus, non pro alijs dicentes, Panem nostrum quotidianum da nobis hodie &c. ergo non debemus pro alijs orare.

¶ 2. Præter. Ad hoc oratio fit, ut exaudiatur: sed una de conditionibus, quæ requiruntur ad hoc, quod oratio sit exaudibilis, est ut aliquis oret pro seipso. unde super illud Ioã. 16. Si quid petieritis patrem in nomine meo, dabit uobis. * Aug. dicit, Exaudiatur oēs pro seipsis, non autem pro omnibus: unde non simpliciter dictum est, dabit: sed uobis. ergo uidetur, quod non debeamus pro alijs orare, sed solum pro nobis.

¶ 3. Præter. Pro alijs, si sint mali, prohibemur orare, secundum illud Hier. 7. Tu ergo noli orare pro populo hoc, & non obsistas mihi, quia non exaudiam te: pro bonis autem non oportet orare, quia ipsi pro se ipsis orantes exaudiuntur. ergo uidetur quod non debeamus pro alijs orare.

SED CONTRA est, quod dicitur Iacob. 5. Orate pro inuicem, ut saluemini.

RESPON. Dicendum, quod sicut * dictum est, illud debemus orando petere, quod debemus desiderare. Desiderare autem debemus bona non solum nobis, sed etiam alijs. Hoc enim pertinet ad rationem dilectionis, quam proximis debemus impendere, ut ex supra dictis * patet: & ideo charitas hoc requirit ut pro alijs oremus. Unde * Chryl. dicit super Matth. Pro se orare necessitas cogit: pro altero autem charitas fraternitatis hortatur. Dulcior autem ante Deum est oratio, non, quam necessitas transmittit, sed quæ charitas fraternitatis commendat.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut Cyprianus dicit in lib. de oratione Dominica, ideo non dicimus pater meus, sed noster: nec da mihi, sed da nobis: quia unitatis magister noluit priuatim precæ fieri, ut scilicet quis pro se tantum precetur. Vnum enim orare pro omnibus uoluit: quoniam in uno omnes ipse portauit.

AD SECVNDVM dicendum, quod pro se orare ponitur conditio orationis, non quidem necessaria ad effectum merendi, sed sicut necessaria ad inefficaciam impetrandi. Contingit enim quandoque, quod oratio pro alio facta non impetrat, etiam si fiat pie, & perseueranter, & de pertinentibus ad salutem propter impedimentum, quod est ex parte eius, pro quo oratur, secundum illud Hier. 15. Si steterint Moyses, & Samuel coram me, non est anima mea ad populum istum. Nihilominus tamen oratio meritoria erit oranti, qui ex charitate orat, secundum illud Ps. 34. Oratio mea in sinu meo conuertetur. gloss. id est,

F est non eis prodest, ego tamen non sum deus mercede,

AD TERTIUM dicendum, quod et pro peccatoribus orandum est, ut conuertantur: & pro peccatoribus peccatoribus exaudiuntur, sed pro peccatoribus scitis ad mortem: sicut etiam correctio, quæ rigimus, effectum habet in prædestinatis, ut probatis, secundum illud Eccel. 7. Nempe rigere, quem Deus desuper erit. Et ibi dicitur, Qui scit fratrem suum peccare peccato non rem, petat, & dabitur ei uita peccati ad mortem. Sed sicut nulli quod dicitur tamen

hendum est correctionis beneficium, quoniam mus prædestinatos distinguere a reprobus. Gu. dicit in lib. de correctione, & gratia dicitur esse negandum orationis suffragium. Præter est orandum triplici ratione. Primo quia multorum preces facilius exaudiuntur, secundum illud Rom. 15. A diuictis meis in orationibus cur * Glof. Bene rogat Apostolus multorum preces. Multi. n. minimi dum cõgregantur, fiunt magni: & multorum preces impotenti non impetret illud, scilicet quod est impotenti, ut ex multis gratia agatur. Deo dicitur quæ conferuntur iustis, quæ erit in utilitatem uergunt, ut patet per Apostolum a. C. titio, ut maiores non superbiant, dum tantum minorum suffragiis indigere.

ARTICVLVS VIII.

Utrum debeamus pro inimicis orare.

AD OCTAVVM sic proceditur. Videtur, quod non debeamus pro inimicis orare: quia, ut dicit Ro. 15. Quæcumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt: sed in sacra scriptura inducitur multæ imprecationes contra inimicos dicitur. n. in Psal. 6. Erubescant, & conturbentur omnes inimici mei, conuertantur, & erubescant ualde uelociter. ergo & nos debemus orare contra inimicos nostros magis, quam pro eis.

¶ 2. Præter. Vindicare de inimicis in malum inimicorum cedit: sed scilicet uindictam de inimicis petunt, secundum illud, Apoc. 6. Vique non uindicas sanguinem nostrum de his, qui habitant in terra. unde & de uindicta impiorum laetantur, secundum illud Ps. 57. Laetabitur iustus cum uiderit uindictam. ergo non est orandum pro inimicis, sed magis contra eos.

¶ 3. Præter. Operatio hominis, & eius oratio non debent esse contrariæ: sed homines quæ licite impugnant inimicos, alioquin omnia bella essent illicita, quod est contra supra * dicta. ergo nos non debemus orare pro inimicis.

SED CONTRA est, quod dicitur Matth. 5. Orate pro persequentijs & calumniantibus uos.

q. 9. ar. 3. ad 3. Et q. d. fin. 15. q. 4. ar. 4. q. 3.

Tract. 102. non remitte a prin. 10. 9.

Art. p. 100.

q. 55. & 56. Homil. 14. in imperfecto circa princ. tom. 3.

atum odio habeo: & cum peti ueniam, ego non teneor illi remir-
tere peccatum, quam de iure debet, ad quem nouum actum, obli-
gare ex illius petitione: Si dicitur, ut uulgo dicitur, quod debeat
parcere quod ad offensam, hoc nihil aliud est, quam cum non ha-
bere odio, non uelle ei malum, quod a principio habui. Modò au-

R E S P O N D. Dicendum, quod
orare pro alio, charitatis est, sicut
dicitur: unde eodem modo
quo tenemur diligere inimicos,
tenemur pro inimicis orare. Qua-
liter autem tenemur inimicos di-
ligere, supra habitum est in tra-
ctatu de charitate, ut scilicet in eis
diligamus naturam, non culpam.
Et quod diligere inimicos in ge-
nerali est in precepto, in speciali
autem non est in precepto, nisi
secundum preparationem animi,
ut scilicet homo esset paratus, et
tiam specialiter inimicum dilige-
re, & cum iurare in necessitatis
articulo, uel si ueniam peteret:
sed in speciali absolute inimicos
diligere, & eos iuuare, perfe-
ctionis est. Et similiter necessita-
tis est, ut in communibus nos-
tris orationibus, quas pro aliis
facimus, inimicos non excluda-
mus. Quod autem pro eis specia-
liter oremus, perfectionis est, non
necessitatis, nisi in aliquo casu spe-
ciali.

A D P R I M U M ergo dicendum,
quod imprecationes, quae in sacra
scriptura ponuntur, quadruplici-
ter possunt intelligi. Vno modo,
secundum quod prophetae solent
in figura imprecantis futura praedi-
cere, ut Augustinus dicit in libr.
de serm. domini in monte. Secun-
do, prout quaedam temporalia
mala peccatoribus quandoque a
Deo in correptionem mittitur.
Tertio, quia intelliguntur petere
non contra ipsos homines, sed
contra regnum peccati, ut in cor-
rectione hominum peccata de-
struantur. Quarto, conformando
uoluntatem suam diuinae iustitiae
circa damnationem persequeranti-
um in peccato.

A D S E C U N D U M dicendum,
quod sicut in eodem libro Augustinus
dicit, Vindicta martyrum
est, ut euerteretur regnum pecca-
ti, quo regnante tanta perpeffi
sunt. Vel sicut dicitur in libro de
questionibus ueteris, & noui te-
stamenti, postulant se uindica-
tis, quando dicitur, quod precepta affirmatiua non obligant nisi
tempore necessitatis, una tamen quandoque distinguitur contra
aliam alicubi: & sic accidit in presenti littera. Vnde nulla est sim-
pliciter controuersia, ut ex nunc declaratis patet. Et similiter
nulla est inter doctoris dicta contrarietas, quia hic necessitatem
ex parte indigentis personae distinguit contra necessitatem ex par-
te conditionum occurrentium. Superius autem sub articulo ne-
cessitatis omnem necessitatem motum comprehendit, cuius fi-
gnum est, quod hoc in loco dicit hanc doctrinam esse ean-
dem cum supra dicta, dicens, ut supra habitum est in tractatu
de charitate.

In responsione ad primum, habes latissimum campum inter-

A petrandi sacram scripturam quò ad imprecationes, & simul
modos, quibus appetit recto, aliorum mala nobis compla-
cere possunt. Nam dempta prima expositione, quae optatum
pro enunciatio interpretatur, fiat, pro fiet, reliquae ad effe-
ctum contententis malo proximi spectant. Secunda quidem
mala pro correctio-
ne hominum, ac per
hoc pro uilitate cor-
rectorum, uel com-
muni, uult. Tertia
uero mala, pro de-
structione regni pec-
cati uult. Quarta au-
tem mala, pro iusti-
tia diuina uult: &
est sermo semper de
malo poene. Et est
haec distinctio sum-
menda penes id, quod
directe respicitur a
petente, seu operante.
¶ In responsione ad
secundum eiusdem,
scito nouit, quod
sanctos petere ratio-
ne uindictam, est
passiones suas, quae
sunt ratio uiciosis;
patentes habere.
Hoc enim modo san-
ctus Abel clamauit
ratione. Effusus e-
nim patenter frater-
nus sanguis, ratio e-
rat uiciosis.

A D T E R T I U M dicendum,
quod licitum est impugnare ini-
micos, ut compellantur a pecca-
tis: quod cedit in bonum eorum,
& aliorum. Et sic etiam licet o-
rando petere aliqua temporalia
mala inimicorum, ut corrigantur:
& sic oratio, & operatio non
erunt contraria.

A R T I C U L U S IX.

*Utrum conuenienter septem petitiones
orationis Dominicae assignentur.*

A D N O N U M sic procedi-
tur. Videtur, quod in-
conuenienter septem petitiones
orationis Dominicae assignentur.

C Vanum enim est petere sanctifi-
cari illud, quod semper est san-
ctum: sed nomen Dei semper est
sanctum, secundum illud Luc.
1. Sanctum nomen eius. Regnum
etiam eius est sempiternum, se-
cundum illud Psal. 144. Regnum
tuum Domine, regnum omnium
seculorum. Voluntas etiam Dei
semper impletur, secundum il-
lud Isa. 46. Omnis uoluntas mea
fiet: uanum ergo est petere, quod
nomen Dei sanctificetur, quod
regnum eius adueniat, & quod
uoluntas eius fiat.

¶ 2 Prax. Prius est recedere a ma-
lo, quam consequi bonum: inco-
uenienter ergo uidentur preordi-
uari petitiones, quae pertinent ad
consequendum bonum, petiti-
onibus, quae pertinent ad amotio-
nem mali.

¶ 3 Prax. Ad hoc aliquid petitur,
ut donetur: sed precipuum do-
num Dei est Spiritus sanctus, &
ea quae nobis per ipsum dantur:
ergo uidentur inconuenienter po-
ni petitiones, cum non respon-
deant donis Spiritus sancti.

In articulo 9. eiusdem questionis aduerte, quod prima tres peti-
tiones orationis dominicae aliter possunt ordinari quò ad prin-
cipale desideratum, ut omnes tres spectent principaliter ad amo-
rem, quo Deum in seipso diligimus. Secundario autem ad amo-
rem, quo nos in Deo diligimus, in cuius figuram in singulis trium
ponitur pronomen tuum in reliquis quatuor pronomen, nostri.
& sic prima petit elevationem stabilem diuini nominis cum
effectu. Secunda, quod ipse regnet cum effectu, non diabolus,
non caro, non mundus, non peccatum. Tertia, quod sua impleat-
ur uoluntas cum effectu. Haec enim nunc non ad sunt Deo, nisi
secundum quid, propter tot peccata, & occultationem adimple-
tionis eo modo, quo implentur. Et hoc quod in singulis dictum
Secunda Secunda S. Thomae. BB 4 est

3. di. 34. q. 1.
arti. 6. Et o-
p. 3. c. 254.
vique in nn.
& op. 7.

Super quali. offua-
ge simitertie arica-
lum nouum.